

Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2023

Tarkastuslautakunta 28.09.2022 § 64
448/02.02.00/2022

Talousarvion laadintaohjeet

Talouden näkymät

Talouden näkymissä on paljon epävarmuuksia. Ennustettavuutta heikentää etenkin Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, joka on jo nyt vaikuttanut negatiivisesti talouden kehitykseen. Kriisin myötä energian ja muidenkin hyödykeryhmien kustannukset ovat lähteneet voimakkaaseen kasvuun.

Koronaepidemia on aiheuttanut varsinkin vielä alkuvuonna 2022 ylimääräisiä kustannuksia. Näitä kustannuksia saattaa aiheutua vielä vuonna 2023, mikäli koronapandemiassa tulee uusia aaltoja.

Kuntien lähivuosien palvelutarpeen kysyntään vaikuttaa ikääntyneiden suhteellisen määrän voimakas kasvu. Toisaalta suuri osa tästä paineesta siirtyy vuoden 2023 alusta sote-toimintojen siirron myötä hyvinvointialueelle.

Hallitusohjelman viimeinen vuosi ei juurikaan sisällä kuntien tehtäviä lisääviä toimenpiteitä ja uudet tehtävät on myös luvattu kompensoida kunnille täysimääräisesti.

Bruttokansantuote näyttäisi tuorempien ennusteiden mukaan jatkavan kasvua vuonna 2023, mutta kasvuennusteita on madallettu aiemmista arvioista. Kasvu jäisi tuorempien ennusteiden mukaan alle yhden prosentin.

Vuoden 2023 alusta toteutuvalla sote-uudistuksella on merkittävät vaikutukset kuntien toimintaan ja talouteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueille vuonna 2023. Kuntatalouden näkökulmasta uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuvat.

Johtoryhmä on kevään aikana valmistellut talousarvioprosessia kokouksissaan ja valmistelun lähetekeskustelua on käyty kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa toukokuussa.

Talousarviovalmistelua ohjaava suunnittelukehys

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2023 talousarvion laadintaa ohjaavan suunnittelukehysten kokouksessaan 30.5.2022. Suunnittelukehystä päivitettiin kaupunginhallituksessa 8.8.2022. Suunnittelukehys on lautakuntien talousarviovalmistelua ohjaava.

Vuoden 2023 suunnittelun pohjana on käytetty talousarviotietoja vuodelta 2022. Näistä luvuista on vähennetty hyvinvointialueelle siirtyvä tulot ja menot sekä lisätty arvio hyvinvointialueelta laskutettavista sote-kiinteistöjen vuokrista. Näin on saatu pohjaluku vuoden 2023 muutostarpeille.

Toimintatuotot on kehyksessä budjetoitu kahden prosentin kasvulla vuoteen 2022 nähden. Osastojen tulee kuitenkin arvioida käyttötalouden tulot ja

mahdollisuus tuloarviokorotuksiin mahdollisimman realistisesti aiempien vuosien kehitykseen ja tulevaisuuden näkymiin perustuen. Huomioitavaa on, että kustannusten nousu on ollut voimakasta henkilöstökustannuksissa, aineissa, tarvikkeissa ja palveluissa. Tulojen arviointiperusteet tulee kirjata budjetoinnin taustamateriaaliksi. Tulot arvioidaan arvonlisäverottomina.

Tuki- ja avustustulot on arvioitu viime vuosien tapaan maltilliselle tasolle. Käytännössä niissä tapahtuvat muutokset ovat kokonaistilanteen näkökulmasta neutraaleja; jos tuloja saadaan lisää aiheuttavat ne lähtökohtaisesti vastaavan suuruiset lisämenot.

Suunnittelukehys sisältää sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle siirtyviin toimintoihin liittyviä menoerien vähennyksiä. Kaupunginhallituksen osalta näitä ovat pelastustoimen ja kuntouttavan työtoiminnan menot, kasvatusta- ja opetuslautakunnan osalta vähennetään oppilashuollon menot ja teknisen lautakunnan osalta vähennyserät koostuvat hyvinvointialueelle siirtävistä siivous- ja ruokahuoltotoiminnoista.

Kunta-alalle saatiin aikaan kesäkuun alussa kolmevuotinen palkkaratkaisu. Ensimmäiset kahden prosentin yleiskorotukset tulevat voimaan takautuvasti 1.6.2022 ja 0,53 prosentin järjestelyerä 1.10.2022 lähtien. Vuonna 2023 korotukset ovat seuraavat:

- 1.6.2023 lähtien yleiskorotus 1,5 %
- 1.6.2023 lähtien paikallinen järjestelyvaraerä 0,4 %
- 1.6.2023 lähtien paikallinen kehittämiserä 1,2 %

Verrattuna edellisen sopimuskauden palkkakustannustasoon merkitsee uusi sopimus koko vuodelle skaalattuna 3,85 % kustannusnousua. Vuoden 2022 talousarvion sisältämä korotusvara kattaa tästä yhden prosenttiyksikön, joten vuodelle 2023 tarvittava uusi korotusvara on 2,85 prosenttia.

Työnantajan eläkemaksut ovat Kevan kuntakohtaisten ennusteiden mukaan laskemassa. Sosiaaliturvamaksu sen sijaan nousee hieman. Kokonaisuudessaan palkkojen sivukuluissa ei tapahdu olennaisia muutoksia. Ennakkotietojen mukaiset prosentit on päivitetty budjetoitijärjestelmään.

Toimintakulujen kehitysnäkymiä leimaa laaja yleinen hintojen nousupaine. Yleinen kustannusten kasvu on huomioitu suunnittelukehyksessä viitenä prosenttina. Tiettyjen hyödykkeiden, esimerkiksi energian, hintojen nousu voi olla vielä tätäkin voimakkaampaa. Tältä osin kasvu on huomioitu osastojen omissa lisätarvearvioissa.

Lautakuntien tulee kuitenkin arvioida uudelleen lisätarpeensa ja pyrkiä kaiken tavoin pienentämään menokasvua. Kaikesta ”ei pakollisista” lisäsesityksistä tulisi vuonna 2023 pidättäytyä. Lisäksi lautakuntia edellytetään koostamaan ehdotuksia muista säästövaihtoehdoista. Esityksiä käsitellään syksyn kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston seminaareissa.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvioehdotus

Tarkastuslautakunnan osalta lähtökohta vuoden 2023 talousarviovalmisteluun on ollut, etteivät määrärahat tule käyttötalouden osalta kasvamaan vuoden 2022 talousarviosta.

Liitteet	- tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvioluvut - tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvion tekstiosuus
Esittelijä	Puheenjohtaja
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta päättää: <ol style="list-style-type: none"> 1. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvioehdotuksen, 2. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2023 talousarvion tekstiosuuden ja 3. toimittaa ne edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.
Päätös	Hyväksyttiin.